

REGVLA S. LE-
ANDRI AD FLO-
RENTINAM

IN NOMINE DOMINI NOSTRI
IESV CHRISTI

INCIPIT LIBER B. LEANDRI HISPAN-
SENSIS ECCLESIAE EPISCOPI EDITVS AD
FLORENTINAM SOROREM SVAM DE IN-
stitutione Virginum.

REQVIRENTI mihi Soror charissima, Florentina, quibus te diuitiarum cumulis haeredem facerem, qua te patrimonij sorte ditarem; multae rerum fallacium occurrebant imagines; quas cum ego, vt importunas muscas manu mentis abigerem, tacitus aiebam: Aurum & argentum de terra est, & in terram reuertitur; fundus & patrimoniorum redditus, vilia & transitoria sunt praeterit enim figura huius mundi Quid qui in enim sub sole conspexi, nihil te dignum, soror arbitratus sum; nihil muneri tuo credidi esse gratissimum. Omnia mutabunda, caduca, & vana fore conspexi. Vnde veram esse attendi Salomonis sententiam dicentis: * Magnificaui opera mea; aedificaui mihi domos; & plantaui vineas, feci hortos, & pomaria, & conserui ea cunctis generibus arborum; & extruxi mihi piscinas aquarum, vt irrigarem syluam germinantium lignorum: possedi seruos & ancillas, multamque familiam habui; armenta quoque & agnos, ouium greges, & captarum, vltra omnes, qui fuerunt ante me in Ierusalem. Coaceruaui mihi argentum & aurum; & substantias regum ac prouinciarum; feci mihi cantores, & cantatrices, & delicias filiorum hominum; scyphos, & vrceos in ministerio ad vina fundenda. Et supergressus sum operibus omnes, qui fuerunt ante me in Ierusalem. Quam omnem mortalium pompam, tali termino conclusit, vt diceret. Cumque me conuertissem ad vniuersa opera,

1. Cor 7
Vanitas
vanitas
vanitas dixit
Ecclesiastes
& omnia
vanitas.
* Id est
magnifica
opera ex-
truxi.
Ecl. 2

quæ fecerant manus meæ, & labores, in quibus frustra sudaueram, vidi in omnibus vanitatem, & afflictionem animi; & nihil permanere sub Sole. Et iterum ipse dicit. Detestatus sum omnem industriam meam, quæ sub Sole studiosissimè laboravi, habiturus hæredem post me, quem ignoro, vtrum sapiens an stultus futurus sit, & dominabitur in laboribus meis, quibus desudavi & sollicitus fui, & est quicquam tam vanum? Vnde cessavi, renunciauique cor meum vltra laborare sub sole. Tali quoque informatus oraculo, non esse me parentem verum existimarem, si te hisditarem rebus, quæ stabilitate nulla confisterent; quæ mundanis subtractæ casibus te destituerent, nudamque relinquere; ærumnis quoque te cumularem & timore metuque subijcerem, si ea, quæ fur auferre poterat, sulcare tineæ, ærugo vorare, ignis absumere; terra obruere, aqua delere, sol torrere, Imber scædare, glacies fringere; tuæ germanitati conferenda esse putarem. His certè rebus humanis implicatus animus, à Deo auertitur; & ab illa immobili, ac permanentis veritatis forma recedit. Nec potest ad se admittente diuini verbi dulcedinem, aut Spiritus sancti suauitatem, peccatus, quod tot mundanis agitatur molestijs, tot curarum temporalium stimulis verberatur. Si ego te his nexibus alligarem, talibus onerarem ponderibus, mole terrenæ cogitationis opprimerem, inimicum me, non parentem, deberes extimare, interemptorem, non fratrem esse sentires. Eia, soror charissima, quoniã quicquid axe cæli concluditur, terrena sustinet fundamenta, & telluris super faciem voluitur; nihil dignum, quo ditari possis inuenimus, supra cælos querendum est. Vnde munus virginittatis auxisti, vt tibi præmium & patrimonium virginittatis inuenias. Ex compensatione integritatis meritum agnoscitur, & de sua retributione pensatur; quanto enim vilis putaretur, si transitorijs, terrenisque ditaretur muneribus, tanto præclara est virginittas excellensque, calcatis abdicatisque mundanis voluptatibus, dum in terris Angelorum seruat integritatem. Dominum Angelorum sortita est portionem; quæ ergo est virginittatis hæreditas? nonne ea, quam dicit Psalmista? Dominus pars hæreditatis meæ? & iterum. Portio mea Dominus. Vide soror quantum profeceris; vide quam summum teneas apicem, vt multorum gratiam beneficiorum in vnum eundemque inueneris Christum. Sponsus est, frater est, amicus est, hæreditas est, pretium est, Deus & Dominus est. Habes in eo sponsum, quem diligas, speciosus est enim forma præ filijs hominum; Est enim verus frater quem teneas; adoptione enim es tu eius filia, cuius filius est ille natura. Est amicus, de quo non dubites; i-

*Hoc est
quod ait
Dominus.
Nolite the-
saurizare
vobis the-
sauros in
terra.*

*Virginittas
in quam
nobilis pos-
sessio.*

** vno eor-
demque
Christo.
Christus
sponsus
portio
Virginittas
* etiam.*

ipse enim dicit. Vna est amica mea. Habes in eo hæreditatem, quam ambias: pars enim hæreditatis tuæ ipse est. Habes in eo pretium, quod agnoscas; quia sanguis eius redemptio tua est. Habes in eo Deum a quo regaris, Dominum, quem metuas & honores. Totam sibi in Christo prærogatiuam virginitas vindicat: vt, ante quem tremunt Angeli, cui seruiunt potestates: cui virtutes obtemperant; cui cælestia & terrestria genuflectant, hunc sibi virgo sponsum vindicet: ad huius thalamum ornata virtutibus properet: hunc cubili cordis, casto cubili confoueat. & quid amplius ei conferre potuit, cui se Christus sponsum tribuit? & sanguinem suum dotis, ac muneris titulo compensauit? Solent ergo qui vxores ducunt, dotes tribuere, conferre præmia, & ad vicem perdendi pudoris, sua tradere patrimonia, vt emisse potius quam duxisse videantur vxores: tuus, virgo, sponsum dotem tibi sanguinem suum dedit; eote redemit, eote suæ copulæ sociauit, vt pudorem non perdas, & habeas præmia: quanto enim est munificentius dotis præmium; tanto est amor immensior: multum enim diligit quam proprio sibi sanguine desponsauit. & ob hoc suum corpus vulneris ictu, & telo gladij maluit aperiri, vt tuam sibi integritatem emeret, pudicitiam consecraret. E contrario enim curauit hominem. vt sicut honor eius, vita est nostra; eiusque humilitas, nostræ est superbix medicina, sic & vulneribus ipsius nostra integritas empta est, qui ideo feriri se vulnere voluit, ne malleo vniuersæ terræ nos ferire sineret. Precio enim empti estis, ait Apostolus, nolite fieri serui hominum. Cur Virgo dare vis corpus viro; quod iam est redemptum à Christo? alius te redemit, & alij nubere cupis? alterius precio libertatis militas, & spontanea te seruitute condemnas? Si mundus omnis titulo dotis scribitur, quid preciosius sanguine Christi, quo redemptus est mundus? Appende mercedem & precium, vt videas plus valere qui redemit, quam id, quod redemit. Quanto itaque prauè intelligit virgo, quæ contempto emptore, mercedem sequitur: & sanguine Christi postposito, mundum qui redemptus est amplexatur? Non sum idoneus eloqui, soror amantissima, præmia virginitatis. Est enim ineffabile donum, absconsum oculis, celatum auribus, intelligentiæ obseratum. Quod omnes esse sperant sancti, & post resurrectionem cuncta præstolatur ecclesia fieri; vos iam estis, Corruptibile hoc, ait Apostolus, induet incorruptionem: sed, reuera, post resurrectionem corporis. Ecce vos incorruptionis gloriam iam scitis, vos iam in præsentis sæculo partem gloriæ possidetis. Quanta est enim beatitudo, quæ nobis reponitur infuturum? quæ nobis corona manet in æternum? quæ incorruptionis gra-

Dot Virginitatis Christi sanguis.

1. Cor. 7.

** liberatus*

Virginitatis præmia

1. Cor. 15.

his gratiâ, ad quam multi peruenire desiderant, hic habetis. Gaudete ergo talem te esse, qualis Dei formata es manibus. Ille ergo integram condidit utique quam integritate ditauit; quam ad integritatis præmia præparauit. Peruersi enim naturam corrumpunt homines, quam Deus formauit integram: & hæc offensa humani generis prima. hæc damnatæ originis causa, dum protoplasti esse noluerunt, quod fuerunt conditi: Idcirco meruerunt in se & in prole damnari. Reparatæ castimoniam in vobis retentaculum, o virgines, quod perdiderunt in paradiso primi homines. Vos enim conditionem reseruastis primigenarum hominum, quæ tales perseueraastis, quales illi sunt instituti. Sed caute exempla eorum. Heu prohi dolor, soror charissima, fuge primorum hominum exempla, horresce serpentis antiquissimi sibila; ne incipiat tibi germinare spinas & tribulos vitiatæ terra; & quæ pro insigni virginitatis lilia, rosasque parturire debet, vrticas & paleas producat. ista, quæ vrit, illa quæ lacerat. Vos estis enim prima delibatio corporis Ecclesiæ. Vos itaque ex tota Christi corporis massa oblationes Deo acceptæ, & in supernis altaribus consecratæ. Pro vestro enim proposito, & pro fide sua, omnis Ecclesia nomen virginitatis indepta est, dum in ea melior pars est propensior. Vos estis quæ animi, & corporis vestri integritatem Christo dedistis. Et licet in omnibus suis generaliter membris fide maneat virgo: tamen suorum parte membrorum, quod estis vos, non incongruè virgo etiam corpore genere illius locutionis, quo aut totum à parte, aut pars nominatur à toto. Meditare ut columba, charissima virgo, & mente pertracta, quæ in futuro tibi maneat gloria, quæ non acquieuit carnî & sanguini, neque corpus, illud sanctissimum prostrasti corruptioni. Age ergo, cogitare præsume, intellige, quibus te amplexibus cupiat Christus, quæ mundi calcasti illecebras; quo te desiderio chorus ille expectet Virgineus, quem ipsius gradibus properantem cælorum ardua vident, quibus chorus ipse virginalis peruenit ad Christum. Gaudet & Maria mater Domini apex & specimen virginitatis, incorruptionis mater, quæ vos exemplo suo genuit, & manet integra. Vos documento peperit, & dolores nesciuit. Genuit sponsum & virgo est. Felix ille venter, qui nouit generare, non corrumpi. Beata illa fœcunditas, quæ pariendo impleuit mundum, hæreditauit cælos, nec amisit velamina virginitatis. Ardeat cor tuum, soror, igne illo quem Christus misit in terram. Excitet te flamma ignis huius, & chorus ille virgineus prosequens Mariam ipsam. Ergo oculo mentis suspice, ipsos.

*S. Maria
Dei parens
in Virginitate.*

ipsos comitare choros, ipsis te animi desiderio iunge; ibi festina; ibi propera; ibi reposita est corona iustitiæ, quam reddet tibi Dominus iustus iudex in illa die. Senti fratris animum tuos desiderare profectus. Senti fratris concupiscentiam velle te esse cum Christo. qui & si in me non habeo, quod in te proficere volo, perdidisse me doleam, quod te tenere desidero. Erit interim mihi quædam portio remissionis, si tu, quæ pars es mei corporis, in via peccatorum non steteris; si quod tenes, firmissimè teneas. Heu mihi, si alius accipiat coronam tuam. Tu apud Christum tutamen meum: tu charissima, meum pignus, tu hostia mea sacratissima, qua expiari à colluione peccati non dubito. Si tu accepta es Deo; si tu casto cubili cum Christo cubaueris; si tu Christi amplexibus fragrantissimo virginitatis odore inhæseris, profecto peccatoris memor fratris obtinebis pro reatu germani Indulgentiam, quam poposceris. Non te contristabit qui te suæ copulauit societati. Sinistra eius, in qua est honor & gloria sub capite tuo, & dextera eius, in qua est longitudo vitæ, amplexabitur. tu talibus sponsi oblectata amplexibus, meam veniam postulas obtinebis. Amor tuus in Christo erit indulgentia mea; & quantulancumque spem remissionis habeo, si, soror, quam diligo ad nuptias Christi transferit: atque in illo terribili metuendoque iudicio respiramentum aderit, vbi de facti actibus vel de commissis discussio fuerit, vbi de meis stipendijs, heu mihi, sum cogendus reddere rationem. Tu solatium meum, tu respiramentum meum; & vindicta, quæ mihi debetur pro negligentia mea, forte castitatis tuæ sedabitur intercessione. Defendes me profectu tuo, à mei reatu corporis, si tu Christo adhæseris. Et, si tu illi placueris, ego vnde ei displiceo non grauabor, dum tibi indulget, mihi parcat, nec perire fratrem sinet cuius spondet Sororem. Per te forte mihi donabitur chirographum quod contraxi; dum te Christus fouet charitate, me non punit pro crimine. Miserere soror non tantum tui, sed & mihi, vt, vnde tibi restat gloria, saltem mihi vel venia concedatur. Multæ in tuo erunt virgines comitatu, cum his facile impetrabis, pro me quod poposceris, immo ipsa mater & dux virginum. Maria suum interpellabit pro tuo merito filium; & ne te contristet pro me orantem, me eriget forte iacentem; & conscientia reatu merentem consolabitur. Non confundatur spes mea per te ad Deum. Meo igitur oramento, meo ministerio, Dei quidem dono, sed meo obsequio, hanc tenes professionem. Sit ergo mihi integritas tua causa veniæ, quæ tibi erit causa coronæ.

a. ad Tim. 4.

*Virginis a-
tu meritū
etiam pro
alio peccato
expi-
andis.*

*B. Maria
dux virgi-
num, et a-
pud filium
aduocata.*

Auerte quæso oculos à mundi falsis inanibus. Cœlos aspice vbi est sponsus tuus. illuc animum dirige, vbi Christus est in dextera Dei sedens. Omne enim quod in mundo est, concupiscentia carnis, & concupiscentia oculorum est, quæ sursum sunt quære. Vbi est vita tua, illic sint desideria tua; vbi est sponsus tuus, ibi sit & thesaurus tuus. Nolo te moueri voluptate sæculi, nolo te fulgore carnis decorari. Cito mouet alienam libidinem, caro ornata; & aspectus iuuenum in se prouocat, quæ se componit vt ornata procedat. Placere velle oculis alienis, affectus est meretricis, & ad sponsi cœlestis refertur iniuriam, si ita incedat vt oculis libidinosi placeat. Esto quæso iudex inter nubentes & virgines. Spem vtriusque considera. quis, quam teneat vitam extimat? Virgo studet placere Deo; nupta sæculo. Virgo seruat integritatem qua nata est; nupta corrumpitur; & quale est ibi, non permanet integra vt cæpit esse natura. Primum diuino operi irrogatur iniuria, dum quod ille formauit integrum, libidine corrumpitur, libidine maculatur. In vos Deus cognoscit opus suum quas tenet sæculum, & non corrumpit, quas Deus tales recipit, quales fecit. Omnia itaque restauranda sunt in resurrectione, quæ nunc pereunt de corpore. Virginitas semel perditâ, nec hic reparatur, nec in futuro recipitur. Verum est, quod præceperit Deus nuptias, sed iccirco, vt esset vnde nasceretur virginitas; vt multiplicata virginum successione, lucraretur in prole, quod perdiderant nuptiæ: & radices & fructus nuptiarum, virginitas est. de coniugio certè nascitur virgo; quæ, si non corrumpitur, ad nuptiarum additur præmium. Habent nuptiæ vnde lætentur, si sui fructus cœlesti horreo reponantur. Tu quoque communium parentum cumulabis merita; tuis, vterque parens honoribus munerabuntur, te prole Christo adhærenti ipsi recipient in fructu quod in cespite perdiderunt. Recole, mi Soror, humanas nuptiarum ærumnas; & claude oculos, ne videas vanitatem. Prima pericula nuptiarum hæc sunt; corruptio, fastidia, corruptionis pondus. vteri grauidari, dolor partus, plerumque ad discrimen mortis perueniens: vbi & munus nuptiarum perit & fructus, dum simul mater cum prole deficit, & omnis illa pompa nuptialis, mortis frustratur termino. Quam putabant causam esse lætitiæ, quæ eam occasionem interiendi inuenit? Quid ager post mortem, quæ totam lætitiâ nuptiis deputauit? Quæ viro placere voluit, non Deo, quid ager dum exit à sæculo? Quæ sollicita fuit quomodo placeret mundo, quam poterit habere partem cum Christo? Quæ primum, si bene videas, viris se distra-

Ниртiаи
внмн.

distrahunt, simulque cum pudicitia libertatem perdunt, quando
 captiuam virginitatem suscepta dote addicunt, quid miseræ illi
 remanet, quæ pudorem venditat? Quod si forte mundi (vt fieri
 solet) casu, perdat donationem, tunc & pudore caruit, & amisit
 prælium. Vides, quum nuda & destituta in vtroque remansit?
 pro viro certè, gemino timoris addicta periculo. Timet bonum,
 perdere; timet malum habere. Quis ergo inter hæc medius est
 locus lætitiæ? Quas formas lenocinij meditatatur, vt placeat oculis?
 quibus peregrinis odoribus inficit vestem? & vt oblectet sensus,
 cutem mentitur alienam quæ faco illitam vineo * adulterat fig-
 mento faciem: ne sit ipsa quæ nata est, & decipiat virum specie a-
 liena, non propria. Vide, si non maleficii genus est, excogitare
 artem quæ prouocet libidinem alienam. Et, quæ sic corrumpit
 faciem, quam putas habet corruptam mentem? Triplex commi-
 sit adulterium; mentis, quæ talem meditata est fraudem. Cor-
 poris, quæ figmento mutauit speciem. Vestitus, quæ non
 proprio, sed alieno flagrat odore. His malis virgo nescia, sexum
 habet, & sexus necessitatem ignorat. femineæ fragilitatis
 oblita, rigore virili subsistit, atque infirmum sexum vir-
 tute solidauit: nec addixit seruituti corpus, quod lege naturæ
 viro subiaceret. Fœlix virgo, quæ corpus trahit ex Eua, non pec-
 nam. Illa peccati merito audit. Sub viri potestate eris; & in-
 doloribus paries. Tu virginitate exempta à tali iugo excussisti
 ceruicem; nec pressa iugali necessitate curuaberis ad terram; *Genes. 31.*
 sed in sublimi erepta cœlos suspicis; vt vnde illa vetitum præ-
 sumendo cecidit, ibi tu licita contemnendo, conscende-
 res. Eua gustauit de illicito, & virginitatem perdidit. Li-
 cebat nubere virgini, sed quæ non nupsit Angelis adhæsit.
 In resurrectione enim non nubunt, nec vxores ducunt, sed
 erunt sicut Angeli Dei. Vide; virgo, quæ non nubit Angelis
 comparatur. Licee nim gignere filios; sed quæ hanc spreue-
 runt necessitatem, Christum dicentem audiunt. Beata steriles,
 & ventres quæ non genuerunt, & vbera quæ non lactauerunt. *Luc. 23.*
 E contrario illic dicitur nuptis. Væ prægnantibus & nutri-
 entibus in illa die. Itaque virginei sensus pro filiis reputantur.
 Quid ergo quærit quos pariendo doleat? quæ pios habet sen-
 sus, quibus meditando congaudeat: propter timorem tuum Do-
 mine, inquit, in vtero accepimus & parturimus spiritum salu-
 tis. Ecce fœlix conceptio, incorrupta progenies. Vtilis partus,
 vbi & proles bonæ cogitationis editur, & ignoratur dolor. Tot
 fœlicia germina, quot sanctæ cogitationes. Totiens concipit, quo-
 tians.

*Lenocinia,
 & fucata
 mulierum
 ornatum
 reprehensu-
 su.*

*Virginitas
 in partu
 pte cogita-
 tiones. ut
 sensus.
 1sa. 26.*

icis.

tiens sancta meditatione diuinum Spiritum capit. Conceptio enim superna virtutes parit. Et, ne putes te esse sterilem; tot filio habebis, quot virtutes protuleris. Vna sancti Spiritus conceptione, multos edes partus. Primus partus virginis verecundia virtus; secundus, Patientia; tertius Sobrietatis; quartus Temperantia; quintus Charitatis; sextus Humilitatis, septimus Castitatis: vt impleatur quod legitur. quia sterilis peperit septem. Ecce vna septiformis Spiritus conceptione, septem partus edidisti. Non dicas. Ecce ego lignum aridum, quia hæc dicit Dominus eunuchis. qui custodierint requiem meam, & elegerint, quæ volui & tenuerint fœdus meum, dabo eis quod non peribit. Vides, amantissima soror, quod principalem in regno DEI virgines teneant locum? & non immerito. Mundi enim contempserunt habitum, ideo peruenerunt ad cæleste regnum: vitæ cælestis beatitudinem hic incipiunt, quæ generare in doloribus filios nescierunt, & quæ contagia libidinis, & fœda coniugum figmenta respuunt, rectè CHRISTI nuptias impetrarunt. Nolo mouearis pompaticis nuptiarum incessibus; clientumque stipata comitatu. hos incurrunt plerumque insidiatores pudicitia, quos custodes castitatis putabant. Et, cum se ambiri tot virorum formis viderint, hoc in mentem venit quod cum viris in lectulis agunt proprijs, & quod expertæ sunt in singulis, hoc in plurimis meditantur. Non verebor inuidiam, si locutus fuero veritatem: feriant me liuore, quas momorderit conscientia, dum modo proficientibus loquar quid cauere debeant in eis, quæ solo nitent opere carnis. Certum est, mi soror, quæ nitorem vestium composuerit, odore peregrino flagrauerit, fuce maclauerit oculos, faciem candore alieno obduxerit, brachia circulis instruxerit aureis, digitis annulos inseruerit, & digitorum gemmarum sidereo radiauerit fulgore manibus, aures metallo adgrauauerit, colla margaritis & vario gemmarum absconderit tegmine, caput ponderauerit auro. Certum, inquam, est hanc non esse castam, quæ ad hoc se ita composuit, vt multorum feriat oculos, multorum animas moueat, illicitæque mentes. Quæ, & si metu viri non gerat stuprum in aperto, fornicatur tamen interius animo? Illa verò casta est, quæ simplici habitu, moribusque bonis placet viro; & de bono castimonie, Deo. Harum habitum exprimit Petrus Apostolus, & cultum vestium, vel æquitatem morum, sua pingit præceptione, cum dicit; Sit in muliere non exterior ornamentum aut auri, aut vestis cultus, sed cultus cordis. Eadem ergo & Paulus Aposto-

44. 56.

Schema
 compra nec
 casta femi-
 na.

1. Ti. 2.
 1. Pet. 3.

lus in

lus intulit dicens. Similiter & mulieres in habitu ornato, cum verecundia, & sobrietate; ornantes se non in tortis crinibus, aut auro, aut margaritis, vel veste preciosa; sed quod decet mulieres, promittentes pietatem per opera bona. Quas dissonare ab his præceptionibus, & discrepare compereris, velut gehennæ duces, & inferni comites fuge. hoc enim suadebunt, quo plenæ sunt: quæ, & si non verbo, ipso tamen habitu loquuntur flagitia. Et quæ auro coruscauerit, & radiauerit gemmis, tanquam simulacra declina; idolumque existimato, non hominem, quæ à Deo bene conditam formam vario præsumpserit stuprare figmento. Vnde & scriptura dicit. fallax imago & vana est pulchritudo; mulier timens Deum, ipsa laudabitur.

1 Pet. 3.

Proverb 3.
Gratia.

UT VITENTVR LAICÆ MULIERES.

I.

PRECOR te, Soror Florentina, ut fœminæ, quæ tecum non tenent unam professionem, ad tuam non accedant societatem. Quod enim amant, hoc suggerunt: & eas res tuis insinuabunt auribus, quæ in eorum versantur desiderijs. Heu mihi Soror; corrumpunt mores bonos eloquia mala. Cum sancto sanctus eris (longè à te sit Soror) & cum peruerso subuerteris. Quid in vnum agit nupta & virgo? illa te non sequitur, quæ virum diligit; propositum tuum fugit; quod, etsi amare se finxerit, mentitur, ut decipiat. Quid tecum agit, cum qua comuni collo Christi iugum non duces? dispar habitu, dispar affectu, organum Sathanæ hoc tibi canet, quod illecebras sæculi moueat, & semitas diaboli impingat. Fuge Sirenarum cantus, mi Soror, ne, dum prurientibus auribus oblectamenta delectaris audire terrena, auertaris à recto itinere, & aut in dexteram incidas scorpulo, aut in sinistram Charybdis glutiaris iactu. Fuge Sirenarum cantus, & à lingua malè suadentis sepi aures tuas, muni cor tuum scuto fidei, dum tui propositi disparem videris; & frontem tuam trophæo arma Crucis contra eam quæ professioni tuæ sibilauerit.

Ps. 17.

Nuptiarum
colloquium
Sirenum
Voces.

UT VIRI SANCTI VITENTVR.

II.

IAM quali fuga viros fugias, Soror Florentina, tu iudica, si tam sollicitè fœminas sæculi declinabis. Quisque vir, si sanctus est, nullam tecum quærat familiaritatem, ne videndi iugitate, aut infametur vtriusque sanctitas, aut pereat: decidet enim

Kkk

à cha-

*Fomitio vis
in promi-
scuo sexu.
Prov. 6.*

à charitate Dei, quæ perpetrandi mali operis occasionem præbuerit. Decidet à charitate proximi, quæ etsi malè non agit, opinione tamen pessimam famam nutrit: dispar enim sexus in vnum locatus, eo titillatur instinctu quo nascitur; & naturalis mouetur flamma, si incomposita attigerit. Quis colligauit ignem in sinu suo, & non comburetur? ignis & stupa sibi vtraque contraria in vnum redacta, flammam nutriunt. Viri sexus & fœminæ diuersus, si coniungitur, quo lex naturæ prouocat, commouetur.

VT DECLINARE VIRGO DEBEAT

iuuenes.

III.

*Adolescentium
pene-
trans ad-
spectus.*

*Recurrens
in somno.*

Horam 9.

*Sensuum
illecebra.*

ET si taliter viri declinandi sunt sancti, ne vtrorumque bonis moribus offensus subrepat, qualiter fugiendi sunt iuuenes tenebrosas vias temporalis vitæ sequentes & quos ad hoc Diabolus obijcit, & virgineis opponit oculis, vt formas eorum quas per diem viderit, virgo meditetur in nocte. Quod si contradicat mentis ratio, talesque imaginationes ab animo respuat, recenstamen visio & corporalis inspectio, exhibet memoriæ formas quas videndo didicit: & etsi paululum talis imaginatio obletetur mentem, occurreret etiam per somnium, quod viderit oculis. Sic Diaboli sagittis pectus virginis vulneratur; & infigitur cordi amor noxius, vt quod in nocte recordata est, cum amore velit iterum videre in crastinum: & sic intrat Sathanæ sagitta vsque ad intimum cordis per ianuas oculorum, sicut dicit propheta. Intrauit mors per fenestras nostras. Nec enim subrepat diabolus ad interiora mentis, nisi per sensus corporis. Si pulchram aliquid videas quod concupiscentiam moueat; si obletetur aures tarpis cantus; si odoratum nitor adtigerit flagrans, si gustum illecebrosus sapor commouerit, si tactus mollem & nitidam contrigerit formam, tunc obletatione sensibili carnis mouetur illecebra. Dei enim opus vterque est sexus; Amandi sunt certè viri vt opus Dei, sed absentes pro operibus bonis & propter Deum, qui eos fecit, non propter pulchritudinem corporis.

DE ABSTINENTIA.

III.

QVid ad te de cibus Soror Florentina, puto loquar, quæ fragilitate corporis, nec tantum accipis, quantum ratione doceris. Maneat tantum in animo, vt, etsi infirmo corpori aliquid relaxandum

dum est à rigore, interim non solvatur animus, si corpus infirmum meretur aliquid indulgentius. Nullus est enim usus edendi culpabilis, sed concupiscentia, sed immoderatio; si plus quam opus est sumptis, si desideres, sine quo vivere possis. *Triples Gula species.* Triplex certè est gulæ intemperantia, si quod non licet avidius appetis; si licita quæque exquisitis impendijs præparata accuratius quæras; si tempus edendi licitum non sustineas. Primi generis homines ob hoc Paradisi delicias & immortalitatis præmia perdiderunt, quia illicita concupierunt. Esau verò pro eo, quod avidius ambijt licita, primogeniti perdidit primitiua. Et qui edendi tempus non servant, animalia ideo sunt irrationabilia. Probauimus ergo triplicem excessum intemperantiæ, dum primi homines gustauerunt de illicito; dum Esau lenticulæ appetitu perdidit primogenita; dum edendi tempus non servant animalia, & sunt irrationabilia. Non est igitur abstinens avidè vorans, etiam viles cibos *Gula in vtilibus cibus, Psal. 58.* Sepulchrum patens est guttur eorum, ait Psalmista. Namque & ille mollis, & dissolutus est; qui contemptis præsentibus, preciosis ac peregrinis epulis delectatur. Piscis per illecebram hamo capitur, avis obiectu escæ in decipulis cadit, bestia, quæ naturali virtute sunt rigida, cupiditate cibi infoueam prouunt; & quas non emollit natura, decipit esca. Tu verò temperantiam & parsimoniam, seu oraculo, seu exemplis disce maiorum. Oraculo; quia dicit Dominus: Non grauentur corda vestra in crapula & ebrietate. Exemplis; *Luc. 21. 2. Reg. 23. Danie. 14.* quia David cupitam aquam noluit bibere, quam periculum alieni esse sanguinis intellexit; vel quia Daniel contemptis dapibus regis, leguminibus vixit. Sint tibi accepta, quæ sunt comitibus tuis communia; & aliorum non sis intemperatiõis causa; & quibus forma esse debes hortamento ac vitæ bonæ documento, scandali non efficiaris occasio.

UT VIRGO SINGVLA NON LOQVATUR cum singulo.

V.

NULLVS te singularem alloquatur: nec tu, præter duarum aut trium testimonium alloquaris aliquem singularem. Memento sponsi tui saluatoris nostri, qui certè non verebatur labem peccati, attamen in montibus cum Moyse & Helia coram tribus Petro & Iacobo & Ioanne locutus est testibus. Sic & cum suscitaret Archisynagogi filiam eos adhibuit testes, vt falsi rumoris non daret occasionem. Mirabantur autem & discipuli, quod ad puteum Iacob cum muliere loqueretur. Et reuera non mirarentur, nisi quod *Matth. 19. Luc. 8. Arbitri in colloquiis religios. laudant Ioan. 4.*

viderent inusitatum; & nisi illi abiissent cibos emere, non loqueretur citra eos solus Christus cum muliere.

VT IUGITER VIRGO ORET ET

legat.

VI.

*Lectio ad
cibum, vel
mensam.*

LECTIO tibi sit assidua; iugisque oratio. Diuidantur tibi tempora & officia; vt postquam legeris, ores; & postquam oraueris, legas. Sic alternes perpetuo hæc duo bona, vt ab eisdem nullo sis tempore otiosa. Quod si aliquid manibus operandum est, vel certè sustentaculis ciborum corpus reficiendum, alia tibi legat: vt, dum manus vel oculi intenti sunt operi, pascat aures gratia sermonis diuini. Siquidem oramus & legimus, vt lubricam mentem à surreptionibus diaboli vix retrahamus; quanto procliuus humanus animus reptatur ad vitia, si lectionis & orationis assidua retentaculo non frangitur: Lectio te doceat, quid orando petas; postquam vero oraueris, iterum legendo inquire, quod postules.

VT CARNALITER NON LEGI DEBEAT VETUS TESTAMENTUM.

VII.

*Insignis ob-
seruatio de
veteris tes-
tamenti
lectione.*

*Ceremonia
& ritus
Iudaici.*

*Cantica
canticorum.*

VETUS testamentum legens, non temporis illius nuptias, sed proles numerositatem considera; non esum carniū & sacrificia sanguinolenta; crimina morte carnis expiata; vni viro multarum vxorum permessa consortia. Licuit enim illo tempore, quod isti non licet; Et, sicut per legem concessæ sunt nuptiæ; sic per Euangelium Virginitas prædicatur. gens enim erat Hæbreæ ab omni discreta consortio populorum; & ad prophetandum Christum Ecclesia deputata. Ne periret, cunctis permixtæ sunt nuptiæ, causa proles propagandæ. Et, quia carnalis erat populus, carniū crapula, pascebatur. Sacrificia certe idcirco pecudum litabantur, quia verum sacrificium; hoc est Christi corpus & sanguinem figurabant. Venit veritas, vmbra discessit. Venit verum sacrificium, & cessauit hostia pecudum. Venit virgo virginis filius; & virginitatis præbuit documentum. Omne enim, quod in veteri testamento legeris, quamuis opere gestum fuerit, spiritualiter tamen intellige; & de historiarum veritate, intelligentiæ spiritualis sensum scalpe. Iam pro peccato non occiditur homo corpore; sed necem, quam illi carnis dabant per gladium, nos carnalibus vitijs imponimus. pœnitentiæ vsu Cantica canticorum, iuxta

tra auditum aurium, ne sentias; quia carnalem illecebram terreni amoris insinuant, quæ per species actionis, corpus Christi, & Ecclesiasticam charitatem figurant. Merito & à veteribus isti libri prohibiti sunt, legere carnalibus * Eptaticum, & Cantica canticorum, ne dum eos spiritualiter nesciunt, libidinis ac voluptatum in circuitamento solvantur.

rum quo-
modo le-
genda.

* Hepta-
psychum.

DE IEIUNII MODO.

VIII.

IEIUNIA certè valido corpori imponenda sunt; & quos rebellis caro lege vitiorum impugnat, ieiunio attenuandi sunt iugi. Subiuganda est ieiunijs caro rigida, & cæterus refrænanda, vt legimentis & imperijs animæ subiaceat vt ancilla. Et quam debilitauit iugis infirmitas, si eam ieiunijs temperes, tantumque sumas quantum saluti sufficiat, non peccabis. Meliorem tamen iudica eam, quæ salutis robore infirmitatis non eget remedio. Nec debet scandalizari quæ sana est, si remissius vel indulgentius quæ infirma est, alitur: sed magis eo se meliorem, sanctioremque esse consideret, quod fragilibus rebus non indiget, quibus eget infirmitas. Illa autem, quæ infirmitatis obtentu meretur aliquid lenius; sit præ cæteris humilis; doleatque, se non posse, quæ aliæ possunt; & abstinentiam tempore laxatam, non reputet virtuti, sed infirmitati.

Ieiunia
validis po-
tius conue-
niunt
quam in-
firmis.

Infirmorum
remissio
sa ieiunia
non offen-
dant alios.

Non ieiunant
in omnibus
dicitur.

DE VSV VINI.

IX.

VINO secundum Apostoli vttere regulam. ait enim Timotheo: Modico vino vttere, propter stomachum tuum, & frequentes tuas infirmitates. Dum enim dicit, modicum; medicinaliter bibendum fore monstratur, non ad ebrietatem. Nam alio idem loco sic dicit Apostolus, Vinum dixisti: omne viciu[m] dixisti. Ebrietas enim mortale est crimen, inter homicidia, & adulteria, vel fornicationes. Sic eijcit à regno Dei vini temulentia, quemadmodum facinus adulterij, vel homicidij, vel aliorum criminum flagitia. Confirmat hoc dicendum Apostolus. Nolite errare, neque fornicarij, neque idolis seruietes, nec adulteri, nec molles, nec masculorum concubitores, nec fures, nec auari, nec ebriosi, nec maledici, nec rapaces regnum Dei possidebunt. Vide quantum sit execranda ebrietas, vt etiam à regno Dei suos amatores eijciat. Quam etiam terribiliter Propheta increpet vino deditos, vide. Dicit enim: Væ qui potentes estis ad bibendum vinum & viri fortes ad miscendam ebrie-

Ex epulis
S. Benedicti
de mensura
potus c. 4.
Tim. c. 9.

Tit. c.

1. Cor. 6.

Ebrietas
mala.

Isa. 5.

ebrietatem. Et iterum. Vx, qui confurgitis mane ad ebrietatem, sectandam & potandum vsque ad vesperum, vt vino æstuetis, Bibit vinum Noë; atque ebrietate sopitur, & parte corporis verecundiori denudatus est: vt noueris, sic consternari humanum animum vino, & rationem humanæ mentis obtundi, ne seipsam quidē meminere, multo minus etiam Deum. Et licet illa Noë ebrietas, ac nudatio mysterium Christi passionis & mortis contineat; tamen ad literam errorem facti insinuat. Loth vino crapulatus incestum intulit filiarum; nec sensit errorem; de quo incestiuo concubitu nascuntur Moabithæ & Amonithæ. Et Dominus dicit. Moabithæ & Amonithæ non intrabunt in Ecclesiam meam vsq; in decimam generationem. senti quantum sit fugienda vini satietas; vt etiam Patriarchis scandalo & culpæ causa extiterit. Ergo & virgo, quæ virtute corporis viget, bene facit, si omnino se à vino abstinuerit. Inualidam verò & imbecillem pro medicina decet vti vino, non pro temulentia.

Gen. 9.

Noë ebrietas.

Gen. 19. Loth.

Ex regula
S. Benedicti
de infirmis
fratribus
c. 36.

QVATENUS VTI VIRGO LAVACRO DEBEAT.

X.

Rom. 7.
Carnis cura duplex.

BALNEO non pro studio vel nitore vtaris corporis, sed tantum pro remedio salutis. Vtere, inquam lauacro quando poscit infirmitas, non quando suaserit voluntas. Quod enim necesse non est si egeris, peccabis. Scriptum est. Et carnis curam ne feceritis in desiderijs. Cura carnis veniens ex concupiscentia habetur in vitio: non ea, quæ saluti recuperandæ conuenit. Quapropter non te illiciat lauare sæpius, carnis voluntas, sed infirmitatis imperet necessitas; caret enim culpa, si quod necesse est egeris.

Ex regula
S. Ben. c. 4.
qua sunt
instrumenta bonorum
operum &
decimus
gradus hu-
militatis,
& duodeci-
mus.
Philip. 4.
Galat. 5.
Mat. 25.
Rissus Vir-
ginis lasci-
ua signum

QVOD PECCATVM SIT VIRGINI RIDERE.

XI.

ESTO in Deum gaudens, lætitiâ animi tranquillâ, & moderatâ, iuxta quod ait Apostolus. Gaudete in Domino semper, iterum dico gaudete; & alio loco dicit. Fructus autem spiritus est gaudium. Talis iocunditas non perturbat mentem fœditate ridendi; sed subleuat desiderijs animam ad supernam quietem, vbi possit audire. Intra in Gaudium Domini tui. Quale sit cor virginis plerumque risu monstratur. Neque enim impudenter virgo rideret, si cor castum haberet, Speculum cordis facies est hominis. Non ridet

det lasciuè, nisi quæ corde lasciuia est. Ex abundantia enim cordis, ait Dominus, os loquitur. ergo ex abundantia vanissimi pectoris ridet facies virginis. Quid de hoc loquatur * vide. Risum reputa-
 ui errorem, & gaudio dixi, quid frustra deciperis? & iterum ibidè: *Mat 12. * forte de- est Sapiens Eccl 2.*
 Risus dolore miscetur; & extrema gaudij luctus occupat. Et Do-
 minus ait, Beati qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur. Verum,
 & Apostolus insanè latantibus dicit. Risus vester vertetur in luctū. *Mat 5. Iacob 4.*
 Risum ergò Soror, vt errorem fuge; & temporalem lætitiã com-
 muta in luctum, vt beatificeris, si te peregrinam in mundo luxeris;
 quoniam, qui secundum Deum lugent, beati sunt, & ipsi consola-
 buntur. Peregrinari te in mundo scito, non hic habere patriam, sed
 in cœlo. Sic tali desiderio ardebat Christi seruus, vt diceret. Cupio
 dissolui & esse cum Christo. Quanta amoris fragantia virgo debet *Philipp. Desideri- um Christi Sponsi sti- mulus vir- ginis lu- gis.*
 donec ad amplexum Christi valeat peruenire.
 Et vbertim flere non desinat, vsque quo Christum, quem vide-
 re cupit attingat. Lugebat ille se peregrinum, in hac vita qui merès
 dicebat. Heu me quod incolatus meus prolongatus est à me. Nam
 exultans te cœlestis sponsus, & charissimis excipiet amplexibus, si
 te sui desiderio flagrare didicerit, & si absentem te, fleueris, ille te
 præsentem consolabitur. *Psal 119.*

QUALITER HABEANTVR ANCIL- lae virginitatem professa.

XII.

QVAs tibi fecit, aut fecerit ancillas conditio, & sorores profes-
 sio, iam non pro nexu seruitutis exulceres, sed pro paritate
 professionis, honores. Quæ ergo tecum Christo virginitatis stipen-
 dijs militat; pari tecum libertate exultat. Nec sic vos prouocamus
 ad humilitatem, ve illas superbia erigamus; quas, dum tu accipis, vt
 sorores; gratius illæ tibi sint famulæ; præbeantq; obsequium non
 seruitute addictæ, sed liberæ charitate. Quoniam quidem non est
 personarum acceptio apud Deum, sed * in distribuenda fide, vbi ** in distri- buendo fi- des.*
 pariter consulitur Domina & ancillæ; Ibi non eligitur Domina, &
 reprobatur ancilla. Aequaliter baptizata, simul Christi corpus &
 sanguinem sumunt. Nam & Patriarchæ, dum essent sanctissimi,
 quantum ad res terrenas & temporales discernabant inter seruos
 & filios; illos famulos, hos dominos iudicabant. Quod verè
 ad spei futuræ munus attinet, ex eo, quod filijs; &
 vernaculis consulebant, quos vna circun-
 cisione signabant.

DE DISCRETIONE SENIORIS

erga personas singulas.

XIII.

*Aequalis
fit omnibus
ab eo cha-
ritas S. B.
c. 2. qualis
debeat esse
Abbas. Et
c. 37 de se-
nibus vel
infantib.
Discretum
est potenti-
um in sa-
culo qua
ratio ha-
banda in
Monas-
terijs.
Pauperum
ceditio.*

** sermo de
est causa*

*Limitatio
conuersionis
in tractatu
do.*

*De reg. S.
Benedicti.
c. 63 de ordi-
congregat.*

QUOD quoniam sub vna professione manentibus omnia erunt communia omnibus, verum est, & legitur; Sed si omnes æqualiter valeant. Attamen interest quædam discretio senioris prouidentis, quid vnaquæque poscit. Sic enim diuidendum est, prout unicuique opus est. Quæ potuit honorari in mundo, & diues fuit in sæculo, blandius fouenda est in Monasterio. Et quæ reliquit in sæculo vestem pretiosam, cultiorem in Monasterio mereatur. Quæ verò sub penuria vixit in sæculo, & tegumento victuque eguit, gratè ferat si in Monasterio nec algeat, nec esuriat; Nec murmuret, si ea trahitur indulgentius, quæ vixit in sæculo delicatius. Nam, si prout cuique opus est non diuiditur, fit superba in Monasterio, quæ fuit vilis in mundo: &, quæ erat potens in sæculo, humiliatur in Monasterio. Sic agit, qui discretè non sapit, vt superbire faciat ex vili censu conuersas, & dolore stimulet honesto loco natas. Et, si sufficit vnde omnibus tribuatur æqualiter, nulla * est, vnde murmuret. quoniam discretio senioris diuidet unicuique prout opus est. Sed dices. Cur conuersa est, nisi vt fiat humilis ex potente? Si ergo ista ex inclito ad humilitatem descendit, illa ex paupere quod humiliaretur non habuit, forsitan sic superbit? Charitas autem omnia temperat, atque ad eundem pacis pertrahit limitem: vt neque illa infletur, quæ reliquit potentiam, nec illa frangatur, quæ fuit pauper vel ancilla. Laudanda tamen est senior, si discretè cum singula se gesserit, & unicuique, prout opus est, diuiserit. Et ista sunt dicta de veste, cibo, potu, vel opere pro inualidis ac delicatis, vt, quæ durius ferre non potest, tractetur lenius. Cæterum, si circa eas, quæ ferre potuerint factura est Senior prout viderit, & quibus consulit pro viâ delicatæ vitæ, vel corporis fragilitate, non eas præferat honore Seniorum, si posteriore conuersa sunt tempore.

Dum ergo ad te meus, Soror Florentina, sermo dirigitur, deriuauimus orationem studijs plurimarum. Nulli tamen iugum imponimus; sed quod honestum est, suademus.

*Ut virgo aqualis sit & in paupertate, & in
abundantia.*

XIV.

NVNC ad loquendo reuertar, Soror Florentina, pro qua me-
familiaris cura sollicitat. Hortor itaque æqualem, & vnifor-
mem habere semper animum, vt neque aduersitate frangaris, quæ
patientiam & penuriam Iob sapis; neque eleueris prosperitate,
quæ Patriarchas diuites opibus, sed humiles fuisse animo, legi-
mus. Beata enim eris, si & in aduersis & prosperis semper Deo
gratias egeris; & vitæ istius prosperitatem, fimum, vaporem-
que ilico euanelcentem, credideris. Dauid certè regnabat; &
cùm abundaret thesauris, ac manu forti infinitis populis impe-
raret, humilem se canit & dicit: Pauper sum ego & in labori- *Psal. 27.*
bus à iuuentute mea. Et ipse iterum ad filiam Saul dicit. Vilis *2. Reg. 6.*
incedam, & vilis apparebo ante Deum, qui elegit me potius,
quam patrem tuum. Similiter idem dicit: Incola ego sum in terra, *Ps. 117.*
& peregrinus, sicut omnes patres mei. Terrenis ergo nunquam
delectata rebus, etiam si se vitæ commoda ingerant, non eis animo
innitaris; nec de mundanis gaudeas lucris, & non contristaberis
damnis. Etenim scriptum est. Diuitiæ si affluant, nolite cor ap- *Ps. 51.*
ponere. Cum amore enim possessa, cum dolore vtentis pereunt. &
in detribulari quemque necesse est, vnde carnaliter gaudet. Tu
ad instar cœlestis sponsi honorari in sæculo fuge. nec velis ab alijs
dici, aut esse prælator, quæ legis. Si quis inter vos cupit esse ma- *Mat. 20.*
ior, sit vester seruus. Quoniam & ipse Saluator, dum à turbis, vt
Rex fieret quæreretur, se ipsum abscondit. Quomodo enim ab ho-
mine regnum acciperet, cui cum patre regnum perpetuum ma-
net? Sed, qui auenerat docere humilitatem, hominis declinauit ho-
norem. In forma enim Dei manens, semetipsum pro nobis humili- *Phil. 2.*
auit; & cui terrestria seruiunt, ac cœlestia, pro mortalibus factus est
pauper, vt eius inopia ditaremur. Tu ergo insiste vestigijs, quibus
præcessit sponus; & passibus indefessis ducem sequere cœlestem;
ne dum factis suis probat esse dissimilem, in cœlestibus regnis nolit
habere consortem. Etenim ista dicimus, vt parui pendas, aut ne *Opum con-
temptus &
vsum.*
pro magno cupias, lucra terrena, vel, ne existimes magnos, quos in
sæculo prospicis diuites. Quod enim habere possunt & mali, liben-
ter debent contemnere boni. Dat enim malis Deus temporales di-
uitias, quibus negat æternas: dat eas certè & bonis, sed quos nouit
non superbisse ex eis. Boni, propitio Deo, fiunt diuites ppitio Deo
fiunt

*B. Maria
Virginis
paupertas.*

*S. Ioseph
paupertas.*

*1. Timoth.
c. 6.*

Matth. 6.

fiunt pauperes. In utroque Deo gratias agunt, qui voluntatem Dei libenter accipiunt. Malis quando tribuuntur diuitiæ pœnaliter tribuuntur, ut malè de eis gaudeant; & quando subtrahuntur, pœnaliter auferuntur, ut malè de eis doleant: utraque iusto ad gloriam; utraque impio ad vindictam. Quid ad te, quæ habes regulam quam sequaris? Virginitatem itaque & paupertatem Mariæ prospice; quæ tam diues in Domino fuit, ut mater Domini esse mereretur: & tanto rebus paupercula, ut partus tempore obstetricis, nec ancillæ vteretur solatio. Ipsum quoque diuersorium tam angustum, ut præsepe assumeret pro cunabulo. Sed & Ioseph, cui fuerat desponsata, cum esset iustus, erat tamen & pauper; ita ut vitam & vestitum artificio quæreret. Certè faber lignarius fuisse legitur. Habes exemplum, formam sequere, ne te velis diuitiarum periculis committere; quoniam qui volunt diuites fieri, incidunt in tentationem & laqueum Diaboli, & desideria multa inutilia, & nociua quæ mergunt hominem in interitum. Has à se sponte auferunt, quibus in Domino deuotus est animus. Et plerumque contemptores suos magis appetunt diuitiæ, quam sequaces. Quærite inquit, regnum Dei, & hæc omnia apponentur vobis.

De indulgentia & prohibitione carniū.

XV.

*Ex reg.
sancti Bas.
medic. c. 30.
de mensura
ciborum.*

*1. ad Thimo.
c. 3.*

1. Tim. 3.

ESVM carniū infirmitatis tuæ obtentu, nec prohibere tibi audeo, nec permittere, cui tamen suppetit virtus, à carnibus se abstinere. Nam dura est conditio, nutrire hostem contra quem dimices; & carnem propriam sic alere, ut sentias contumacem. Quod si talibus vritur virgo, qualibus & sæculares vtuntur, dat sensum, ut eageat, quæ à sæcularibus aguntur. Quid poterit caro nutrita carnibus, nisi erumpere ad libidinem? miseramque animam crudeliter luxuriæ debaccare: vnde & quidam autor ait. Deliciarum finis, corruptio. Et Apostolus voluptuosam Viduam sic notat ut dicat: Quæ autem in delicijs est viuens, mortua est. Quod si abstinentia marcidum corpus vix à lege peccati quæ habitat in mentibus nostris, prohibemus; quid faciet, quæ sic obruit terram carnis suæ, ut ei possit spinas & tribulos germinare? Fomenta vitiorum esus carniū. nec solum carniū, sed & nimia saturias aliorum ciborum; quoniam non culpatur esæ qualitas, sed quantitas reputatur in vitio. Quicquid enim accipitur nimis, hoc aggrauat animam; & abundantiori cibo extentus stomachus obtundit animæ sensus. Virgo tantum sana debet esse, non rigida; pallida gestare

gestare ora, non rubentia. Quæ suspiria cordis emittit ad Deum, non eructet cruditate ciborum. Quibus ergo vires corporis opus sunt, habeant carnis vsum; scilicet, qui metalla effodiunt; qui in agone terreno certant; qui construunt celorum culmina ædificiorum; vel, qui indiuersis opificijs laborum desudant corporis; his reparandarum virium aptus est vsus carnis. Virgo, quæ magis defectus sustinens corporis, bona virgo est, ad quos vsus carnes sumet, nisi vt miserum corpus vitio mundet? Verum, si cogit infirmitas medicinaliter sumendæ sunt carnes. Medicinaliter enim est, quod non grauat, sed eleuat; quoniam & ipsam medicinam ita artis ipsius periti impendunt, vt sensim adhibita non onerent infirmum, sed alleuent. Vnde & illa vera est sententia Philosophorum. Ne quid nimis.

*Carnium
esui qui
bus conce-
dendum.*

Ut in monasterio quo cœpit, virgo permaneat.

XVI.

VT in monasterio permaneas, sollicitè admoneo; multarum enim societate proficies, & virtutes aliarum videndo, eris virgo virtutum. Etsi interdum pro varietate voluntatum, oriatur quædam congregationi similtas, & nonnunquam murmuris carnalium tristentur spirituales, non tamen deerunt, quas in actibus bonis imiteris. Et certè tolerare carnales, probatæ virtutis est; imitari verò spirituales spei est maximæ. Erudiunt carnales spiritualium patientiam; & dant quæ sanctæ sunt, bonarum documenta virtutum; ac sic animæ proficienti, vtræque sunt vtilis, & quas patienter tolerat, & quas imitatur suauiter. Libenter, inquit Apostolus, sustinetis insipientes, dum sitis sapientes. Et ipse idem dicit. Debetis autem vos, qui firmiores estis imbecillitates infirmorum sustinere, & non vobis placere, vnusquisque autem proximo suo placeat in bonum, ad ædificationem. Non enim te carnalium scandalizent murmura, sed consoletur proficientium vita; & quæ nescis quantum demore ris in sæculo, debes esse patiens pro cælesti gloriæ dono.

2. Cor. 11.

Rom. 15.

Qualiter vita fugiatur priuata.

XVII.

FUGE quæso priuatam vitã; nec velis imitari eas virgines, quæ in vrbibus, pcellulas demorantur, quas multimoda cura cõstringit; prius placendi sæculo, ne fœdo pdeant amictu, & domestica oppresse sollicitu-

Religioso-
rum pri-
uata vita
unde.

Ab. 4.
Vita mo-
nastica in-
stituta ab
Apostolis.

licitudine, dum pro vitæ subsidio satagunt, minus quæ ad Deum pertinent, quærunt. Priuatam enim vitam, de vsu gentilium traxit Ecclesia. quos dum non potuerunt Apostoli ad normam suæ vitæ traducere, Ecclesiæ venienti ex gentibus permiserunt priuatè viuere; propriisque rebus uti. Ceterum, qui sub Apostolis crediderunt ex Hebræis, eandem normam, quam nunc tenent monasteria, seruauerunt. Quare, quod legitur in actibus Apostolorum, & verum esse quod dico probabis. Multitudinis, inquit, credentium erat cotinum, & anima vna, nec quidquam eorum quæ possidebant, suum aliquid esse dicebant, sed quotquot possessores agrorum erant, vendebant, & pretia eorum ponebant ante pedes Apostolorum, & distribuebatur prout unicuique opus erat. Vide, quod viuentes in monasterio regulariter, Apostolorum teneant vitam; nec dubitent eorum assequi merita, quorum imitantur exempla.

Ne peculiare habeat virgo in monasterio.

XVIII.

Ex regula
S. benedicti
c. 4. siquid
debeant
monachi
proprium
habere.

unde vniuersa
ex proprie-
tate.

104. 12.

110. 5.
Anania &
Saphira.

PECULIARE, quod in cœnobijs pro magno habetur crimine, tu pro grandi cuita contagione. Adulterium certè est, quia conscientia bonæ integritatem vsurpatæ rei prauitate maculat. Furti crimen est, quoniam dum omnia, quæ habentur in monasterio, omnibus sunt communia, habere vna latenter præsumit, quod à cæteris ignoratur: & aliud publicè cum omnibus vitur, aliud furtiuè abscondit. Fraus est manifesta; quia reponit in commune, quod possidet; sed exiguam paruitatem priuatim occultat fraude. Vnum crimen, sed plura contagia. Tantæ nequitiaæ malum velut gehennæ euita præcipitium; & quasi iter caue ducens ad infernum. Inde vsque ad malum proditionis, & Domini traditionem Iudas erupit, quod furti crimen, tractus cupiditate, commisit. Denique, dum cum Apostolis haberet quicquid illis esset commune, non fuit contentus communionis sufficientia. Sed quid dicit de eo Euangelium? Fur erat, & loculos habens, ea, quæ mittebantur, portabat. Nec non Anania & Saffira exempla recole, qui offerentes Apostolis partem pretij, partem verò celantes, præsentis iudicio damnati: & pro terrore sequentium, non est dilata facinoris ultio. Quæ autem à communi monasterij priuata scernitur, necesse est ut à cælestis vitæ consortio separetur. Quicquid manus tua attigerit, Seniori ostende, in communi reponere. noli quicquam transportare seorsum, quia nimirum Iudæ proditoris exempla cauenda sunt.

* * *

Ne vir-

Ne virgo iurare debeat.

XIX.

NVNQVAM iurare, sed semper verum dicere; pari obserua studio. Nam sicut carnalibus pro terrore fraudis, iurare permiffum est, sic prohibita sunt spiritalibus, etiam dum sibi bene conscij sunt sacramenta. Sit, inquit, sermo vester, est est, non non; quod Iaco 5. autem plus est, à malo est. Caue itaque iurare in bono, quia de malo est. Propterea dicitur esse à malo, eo quod iurandi necessitas, ex infideli sit conscientia. Eius autem hominis iurandi extorquetur necessitas, cuius fides manet in dubio. tu verò, quæ simplicitatem cordis debes ostendere labijs, cur te spontaneo alliges sacramento? tolle iurandi vsum in bono, & non periurabis in malo. Loquere veritatem ex corde, & aberit iurandi necessitas. Legimus enim. Ne asuescas iurationi, quoniam multi casus in illa. Iurandò necessitas vnde. Eccl. 29.

Ne sola virgo cum sola loquatur.

XX.

NOLI assumere vnam ad loquendi familiaritatem, & declinare alias. sed quod scire vni vtile est, sciatur ab omnibus. Audi Dominum quid dicat. Quod dico vobis in tenebris dicite in lumine: Matth. 10. quod in aure auditis, predicare super terra, hoc est, si quid vobis in secreto mentis fuerit reuelatum, palam dicite; & quod corde conceperitis, omnibus manifestate. Si bonum est quod loqueris, cur vna tantum & non omnes potius informentur? Si turpe est; nec cogitare, nec loqui debet, quod alias erubescas scire. Non iam de bono est, quod singulariter virgo loquitur; & circumquaque conspicit, ne ab alijs audiatur. Omnis enim qui malè agit, ait Dominus, 10. 40. 8. occidit lucem. Vnde & ille philosophorum prudentissimus dixit. Omnia rectè facta in lucem se amant collocari. O virgo ideo occultè loqueris, quia non est vnde publicè glories. Sed si aures & oculos humanos fallis, numquid Dei cognitionem fallere poteris? Pulchrè & alius ait. quod vis Dominum nescire, nec agas, nec cogites. Sit ergo tibi conscientia innocua, sermo liber à culpa: respuenda nec audire, nec cogitare delectet, multo minus loqui, vel agere.

Ne velit virgo reuerti ad seculum.

XXI.

JAM ad portum nauem orationis dirigimus, & cimenso dictorum pelago in littore quiescendi anchoram ponimus; flaturamen-

charitatis tuæ iterum in fluctibus verborum reuehor. Te quæso Soror Florentina, per beatamque Trinitatē vnica diuinitatis obtestor, vt quæ de terra tua & de cognatione tua cum Abraham egressa es, cum vxore Loth non respicias retro, ne efficiaris exemplo malo documentum aliarum ad bonum, & ne in te aliæ videant, quod in se caueant. Illa verò alijs facta est condimentum sapientiæ; sibi verò simulachrum stultitiæ, sibi enim nocuit malefactum; alijs profuit exemplum contrarium. Nete vnquam reuerti ad genitale solum sollicitet cogitatio; vbi, si te Deus habitare voluisset, non inde eijceret. Sed quia vtile proposito tuo fore prospexit, benè sicut Abraham à Chaldæis, & tanquam Loth te abstraxit à Sodomis. Denique errorem meum ipse fateor, me communem matrem sæpe allocutum, nosse cupiens, si vellet reuerti ad patriam? illa autē, quæ se nouerat Dei voluntate, causa inde salutis exisse, sub diuina obtestatione dicebat. Nec velle se videre, nec vnquam visuram illam patriam esse. Et cum magnis dicebat fletibus, Peregrinatio me Deum fecit agnoscere; peregrina moriar: vt ibi sepulturam habeam, vbi Dei cognitionem accepi. Teste Iesu hoc in eius experijsse desiderijs, memor sum; vt etiamsi diu viueret, patriam illam non reuiferet. Tu, quæso, caue Soror Florentina, quod mater timuit: & malum, quod illa experta fugit, tu prudenter euita. Miserum me doleo, qui ibidem communem fratrem transmisi Fulgentium, cuius pericula iugi formidine, pertimesco. Tutior tamen erit, si tu securior, & absens pro illo oraueris. Ea inde arte abstracta es, vt vel si ibidem nata fueris, non memineris. Nulla est recordatio, quæ moueat desiderijs animam, & beata es, quæ ignoras, quod doleas. Ego tamen expertus loquor, sic perdidisse statum & speciem illam patriam, vt ne liber in ea quisquam supersit, nec terra ipsa solitâ sit vbertate fœcunda; & non sine Dei iudicio. Terra enim, cui ciues erepti sunt, & concessi extraneo, mox vt dignitatem perdidit, caruit & fœcunditate. Vide Soror Florentina quod te pauens, merensque conueniam, ne te serpens præripiat à Paradiso, & in eam ponat terram, quæ spinas & tribulos germinat; de qua rursus, si velis manum extendere, & lignum vitæ ad edendum assumere, non permittaris attingere. Testor enim te cum Propheta & conscio Iesu Christo admoneo dicens. Audi filia, & vide, & inclina aurem tuam; & obliuiscere populum tuum, & domum patris tui; quia concupiuit Rex speciem tuam, & ipse est Dominus Deus tuus. Nemo mittens manum suam in aratro, & respiciens retro, aptus est regno Dei. Noli ab eo auolare nido, quem inuenit Turtur vbi reponat pullos suos. Simplicitatibus filia es, quæ Turture matre nata es.

*Genes 19.**Ps. 107.**Turtura
matris S.
Leandri
praclarum
patriam
Christum
relicta ex-
emplum.**S. Fulgenti-
um frater
S. Leandri.
S. Florenti-
na tenent
annu Deo
se dicauit.**Patria S.
Leandri.**Psal 44.**Luca 9.**Turtura
mater S.
Florentina*

In eadem vna persona complurium necessitudinum vteris officio. Turturem pro matre respice. Turturem pro magistra, attende, & que te Christo quotidie affectibus generat, chariorem qua nata es reputa matrem. ab omni procella, ab omni mundano turbine in eius te sinibus conde. Sit tibi suaue eius lateri adhærere. sit tibi dulce eius gremium iam profecto, quod erat infanti gratissimum. Postremo charissimam te germanam quaeso, vt mei orando memineris, nec iunioris fratris Isidori obliuiscaris quem quia sub Dei tuitione & tribus germanis superstitionibus parentes reliquerunt communes, læti, & de eius nihil formidantes infantia ad Dominum commearunt, quem cum ego, vt verè filium habeam, nec temporale aliquid eius charitati præponam, atque in eius pronus dilectione recumbam; tanto eum charius dilige, tantòque Iesum exora pro illo, quanto nosti eum à parentibus terrenis fuisse dilectum. Certus sum, quod flectat pro nobis aures diuinas tua virginalis oratio. Etsi pactum quod cum Christo pepigisti seruaueris, bene agenti tibi debetur corona, & exhortanti Leandro præstabitur venia, & si perseueraueris vsque in finem, salua eris. Amen.

*s' Isidoro
frater.*

